

43. Бар'єри професійно-педагогічного спілкування молодих викладачів вищого навчального закладу

Ірина Медвідь, Ірина Нікітіна

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Професійно-педагогічне спілкування становить основу науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Всі основні форми організації навчального процесу (лекція, семінарське заняття, іспит та ін.), виховна та науково-методична робота пройняті цим складним соціально-психологічним явищем. Для забезпечення повноцінної діалогічної взаємодії між суб'єктами педагогічного процесу важливо долати бар'єри професійно-педагогічного спілкування.

Матеріали і методи. Метою роботи є аналіз бар'єрів, які виникають в процесі професійно-педагогічного спілкування молодих викладачів вищого навчального закладу зі студентами та уповільнюють процес їх професіоналізації. При підготовці матеріалу використано теоретичний аналіз наукової літератури з педагогіки та психології вищої школи. Виокремлення окремих бар'єрів проводилося на основі спостережень та бесід з молодими викладачами.

Результати. Молоді викладачі стикаються з різними комунікативними бар'єрами. Аналіз досліджень показує, що їх спілкуванню зі студентами найбільше заважають *бар'єр авторитету, бар'єр нерозуміння*, а також *інтелектуальний та емоційний бар'єри* [1]. Споконвічною проблемою переважної більшості молодих фахівців є їх вік. Відомо, що соціальна оцінка людини суттєво залежить від її соціального статусу, який визначається не тільки майстерністю викладача, а його посадою, науковим ступенем, вченим званням, яких викладач досягає з віком. Причинами виникнення бар'єру нерозуміння та інтелектуального бар'єру є недостатній рівень розвиненості умінь щодо підготовки навчального матеріалу для подачі його студентській аудиторії та взаємодії з нею, недостатня розвиненість культури мовлення, зокрема в контексті відповідності літературним нормам, чіткості структури повідомлення, доступності, послідовності та аргументованості викладу, оптимальності використовуваної термінології, виразності. Емоційний бар'єр здебільшого з'являється з причин неприйняття відмінного від власного емоційного стану студента та недостатньо розвинених механізмів саморегуляції, за допомогою яких можна подолати емоційне збудження, пригнічення, упередження тощо, досягти необхідного рівня витримки. З метою подолання бар'єрів професійно-педагогічного спілкування необхідно розвивати комунікативну культуру. Для її самовиховання можна дати молодим викладачам декілька порад: уникати при спілкуванні докорів; не демонструвати свою перевагу; бути уважним до партнера по спілкуванню; підкреслювати переваги співбесідника; розпитувати зацікавлено, але не зухвало; говорити не більше й не менше того, що потрібно в цей момент спілкування.

Висновки. Для підвищення якості професійно-педагогічного спілкування молодих викладачів вищих навчальних закладів виникає необхідність удосконалення саморегуляції особистості, оволодіння педагогічною технікою, розвитку комунікативних здібностей, умінь та навичок.

Література.

1. Джерджера К.В. Професійно-педагогічне спілкування як проблема професіоналізації молодих викладачів вищих навчальних закладів [Текст]/ К.В. Джерджера// Збірник наукових праць РДГУ. – 2013. – Вип.1 – С. 61-64.